

ВЕНЕЦИАНСКО БИЕНАЛЕ 2024

Проектно предложение за кураторски проект за национално участие на България в 60-а Международна художествена изложба на Венецианското биенале - 2024 г.

Куратор Ларс Нордби / **Художник** Димитър Солаков

Пустош

Концепция на проект за участие в конкурса

Име на изложбения проект:

Пустош

Arid

списък на участници-художници:

Димитър Солаков

списък на произведения:

	Произведение	Материал	Брой	Размер
1	Картина	Масло върху платно, без рамка	2	150x210см
2	Картина-диптих	Масло върху платно, без рамка	1	150x420см
3	Камък на глада	Камък, тип морена с гравирани текст	4	~110x110смx70см
4	AR фигура	Виртуална фигура, видима чрез смартфон	1	Виртуални размери ~5x1,6x4,7м
5	Звуков пейзаж	аудио файл 30мин, лууп, Dolby Atmos плеър, 9 високоговорителя, суббуфер, рисийвър	1	Вариращи размери

Както има свят с чужденци навсякъде, представете си свят, в който няма чужденци никъде.

Проектното предложение наречено "Пустош" от художника Димитър Солаков отразява темата на 60то венецианско биенале от неговата крайна точка. Проектът на Солаков, със своя експресионистичен подход, отвежда зрителя към едно визуално и звуково преживяване, което противопоставя човешката небрежност на фона на потенциалната разруха на планетата ни и нашият свят, такъв какъвто го познаваме. Следвайки линията на предишните му работи, отразяващи човешкия отпечатък върху природата, и този проект на Димитър Солаков се разгръща в един хипотетичен сценарий, в който виждаме сух, бездушен пейзаж, на фона на който хората колективно се борят с последствията от колапса на екосистемата ни. Работата на Солаков фундаментално се основава на умората от прекаленото фокусиране в неща като раса, пол, социален статус и идеология, за сметка пренебрегването на истинската заплаха, която тегне над нас, независимо от това кои сме ние и като какви се самоопределяме. По всичко изглежда, че ние хората, имаме нужда от екстремно пренареждане, за да успеем да направим стъпка към истинската промяна.

Проектът "Пустош" извежда на преден план този сценарий. Емиграцията в следствие на климатичните промени все още ни звучи като нещо имагинерно, но увеличаващата се температура на планетата, говори съвсем друго. Когато все по-големи части от планетата станат негостоприемни и дори невъзможни за живот, тогава климатичното емигрантство ще бъде част от нашата реалност и то до такива мащаби, далеч надхвърлящи всяка позната ни досега масова емигрантска вълна. Влизайки в павилиона, зрителите чуват звукова инсталация, като пост апокалиптична празнота и натрапчив звук обикалящ пространството и отекващ като отчаян зов от опустошеното бъдеще. Цялата заобикаляща атмосфера буди неспокойното чувство за един свят в криза, изваждайки на преден план капаните и уловките на човешката ни природа. Самата фраза да бъдем "чужденци навсякъде" придобива двойно значение в контекста на работата "Пустош". От една страна отразява действителността, че където и да отидеш, чужденците са повсеместни - те/ние сме навсякъде. От друга страна тя се впира дълбоко в интроспективното познание, че без значение къде се намира един индивид чисто физически, дълбоко в себе си, той е отново "чужденец", борец се с въпросите

за своята идентичност, националност, раса, пол, сексуалност, благополучие и свобода. Това звуково преживяване се явява като въвеждане, един своеобразен вход в работата и пространството.

Продължавайки напред, зрителят се сблъсква с първия елемент от мулти-сензорния нарратив на Димитър Солаков - един от четирите Камъни на Глада. Тази камъни, разположени в пространството така, че да следват географските посоки на света, са препратка към истинските камъни на глада, датиращи още от 16ти век и злокобната историческа практика за предупредителни надписи вещаещи безнадеждност и покруса. Камъните на глада могат да бъдат видяни по речните дъна само в периоди на голяма суша. Във вътрешния двор на пространството, старият кладенец е тих свидетел на историческото значение на тези камъни. Кладенецът вече не функционира, което отново повтаря темата за сухотата и пустошта преплитайки историческите корени на този феномен и настойчивата нужда на Солаков да коментира климатичните промени в нашето съвремие. За разлика от древната поличба, тези камъни от бъдещето са перманентно разкрити с ясни и безкомпромисни предупреждения за неизбежни беди, в резултат на тоталното унищожение на околната среда. Изложбената инсталация продължава като зрителите се придвижват към двора на павилиона, където до единственото живо дърво се разполага фигура в добавена реалност. Всеки посетител може активно да призове призрачната фигура към живот, със своя смартфон. Фигурата напомня и препраща към натрапчивия глас от звуковата инсталация. Тази AR скулптура, обградена от Камъните на глада се явява като централна пресечна точка.

Влизайки в изложбената зала, посетителите се изправят пред голямо-форматни картини, изобразяващи сух, неплоден пейзаж, в който самотната, безнадеждна, антропоморфна фигура от AR скулптурата умолява с протегнати ръце, прегръщайки безжизнено дърво. Това съжителство между живот и безжизненост в двора и вътрешното пространство съпоставя запустението и надеждата, правейки горчив коментар на неизбежните последствия от климатичните промени и предизвиквайки зрителя да се изправи пред потенциалната реалност на нашето общо бъдеще. Докато "Пустош"-та на Димитър Солаков се разгръща пред нас в добре подбрана последователност от звукова инсталация, Камъни на глада, добавена реалност, картини, или пресъхналият кладенец със своята символика, всичко това заедно формира едно колкото хармонично, толкова и въздействащо повествование, което затвърждава всеобхватната тема на работата за сухия неплоден пейзаж и озадачаващата роля на човечеството в неговото опазване.

Следвайки концептуалната рамка на 60то Венецианско Биенале в духа на търсенето на Клер Фонтейн за нова лексика, както и концепцията на Делюз и Гатари за "малка литература", "Пустош" не търси обогатяване на езика, а по-скоро поема по пътя на отучването, на изоставянето на досегашните уверености, до осмисляне на представите, които формират нашите схващания. През погледа на Солаков, изложбата се превръща в коментар на спешната необходимост от радикална промяна на перспективата, докато не постигнем единство пред прага на предстоящата катастрофа. Работата стои не просто като предсказание или предположение, а притежава категоричността на предупреждение, показвайки дълбоката агония на безнадеждността усетена в лицето на ширещото се равнодушие за заплахата от настъпващите климатичните промени.

В този специфичен контекст на проблемите с околната среда, учени като Arjen Boin, Paul't Hart, and Eric Stern се задълбочават в изследването на психологията на бедствията както и обществения отговор при кризи, хвърляйки светлина върху ролята, която имат емпатията и колективното съзнание в такива ситуации. Както посочва проучването, човешката природа наистина е склонна да отговори с емпатия на значителни опустошителни събития. Проектът на Солаков се свързва с темата на Венецианското биенале не просто като безпристрастен наблюдател, а като активен участник в глобалния разговор за околна среда, хуманност и нашата колективна отговорност за бъдещето. Посетителите на Българския Павилион през 2024 година ще се впуснат в пътуване през "Пустош"-та сблъсвайки се със сложността на въпросите за идентичност, природна криза и споделена отговорност за опазване на колективното ни бъдеще. Проектът "Пустош" е напомняне, че без незабавни действия, налагани от

нарастващата сложност на климатичните промени, ще дойде момент, в който съзнанието за общата съдба на човечеството ще отхвърли и погази всички различия. Ще превърне многообразието в нещо напълно безпредметно в един свят, който може да престане да съществува.

Както има свят с чужденци навсякъде, представете си свят, в който няма чужденци никъде.

- Ларс Нордби

Библиография:

Ed Hawkins; Warming Stripes (2018)

Arjen Boin, Ekengren M. & Rhinard M. (2021), Hiding in plain sight: conceptualising the creeping crisis, Risk, Hazards and Crisis in Public Policy 11(2): 116-138.

Eric Stern: I'm a Climate Scientist. I'm Not Screaming Into the Void Anymore. New York Times. (18 Ноември 2023)

Foreigners Everywhere; Arts of the Working Class in a conversation with Claire Fontaine: Em vista de uma prática ready-made," edited by Alex Ungprateeb Flynn and Leonardo Araujo, and published by the São Paulo-based GLAC Edições. (2016)

"Hunger Stone", Wikipedia, Wikimedia Foundation, 16 Юли, 2023, https://en.wikipedia.org/wiki/Hunger_stone

Примерен експозиционен план и техническа информация за реализацията на проекта и неговото експониране

Визуализация на AR фигурата (гледана през смартфон) и три от камъните на глада в двора на павилиона.

Визуализация на входния коридор, с изглед към западния камък и табелата с QR кодът

Визуализация на залата, с изглед към двора

Визуализация на двора, с поглед на север

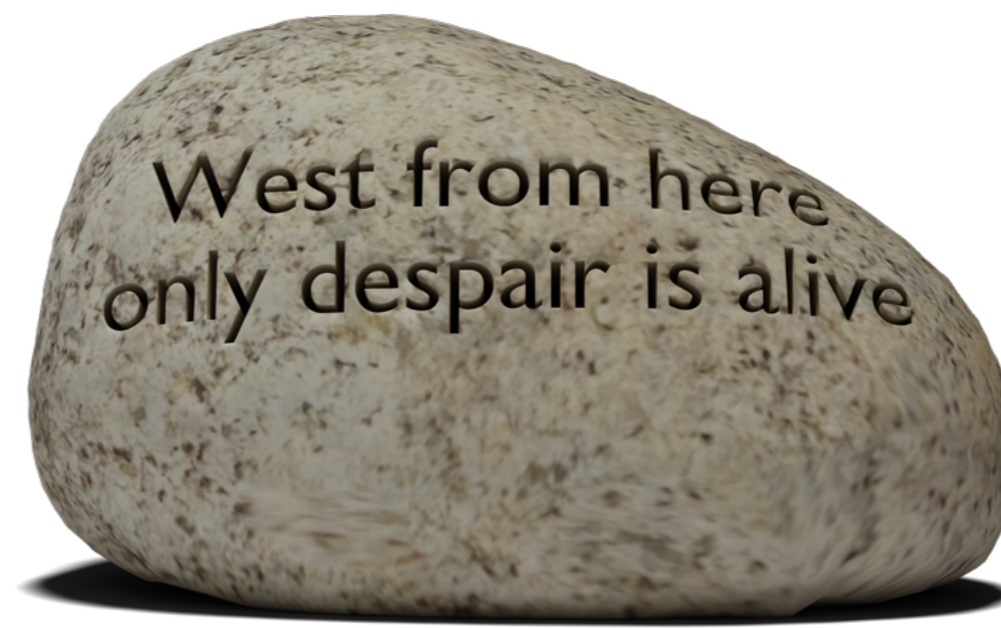
Камъни на глада

Четири камъка ще бъдат закупени от фирма "СИМ-2007", която предлага камъни от типа морена. Камъните ще бъдат с ориентировъчен диаметър от 120см (размера е препратка към кладенеца в центъра на градината). Непосредствената близост на павилиона до канала ще улесни тяхното транспортиране вътре. На камъните ще бъдат гравирани следните надписи: North from here, only dust moves; South from here, there is only agony; West from here, only despair is alive; East from here, the only water is tears (На север от тук мърда само прахта; На Юг от тук има само агония; На запад от тук само отчаянието е живо, На изток от тук единствена вода са сълзите). Визуализациите са ориентировачни, за това как биха изглеждали камъните. Четирите ще бъдат инсталирани по осите север-юг и изток-запад. "Северния" и "Южния" камък ще бъдат поставени по протежение на северната

и южната стена на двора така, че заедно със "западния" и "източен" камък ще описват мислен квадрат, със страна два пъти по-голяма от късата стена на залата. Така координатната система навлиза и в изложбеното пространство и смислово свързва вътрешното и външното пространство. Центърът на този квадрат е кладенецът в двора, като по този начин водата символично дава живот на двора. "Западния" камък ще е разположен в коридора, непосредствено след входа му и е първото нещо което зрителите ще виждат. Източният камък ще бъде поставен на една линия с входа на зала "Тициано". Надписите ще бъдат обърнати към центъра на двора капсулирайки го от "пустошта" навън. При необходимост под камъните може да се сложи гумена подложка, за да се гарантира опазването на мозайката в пространството и настилната в коридора.

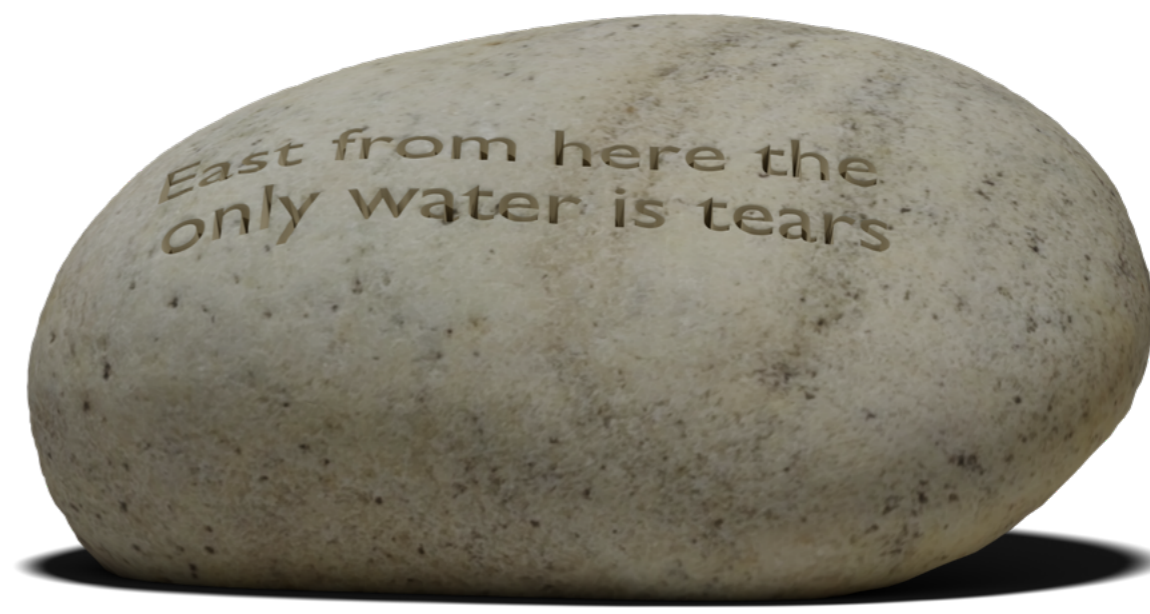
Северен камък, визуализация

Западен камък, визуализация

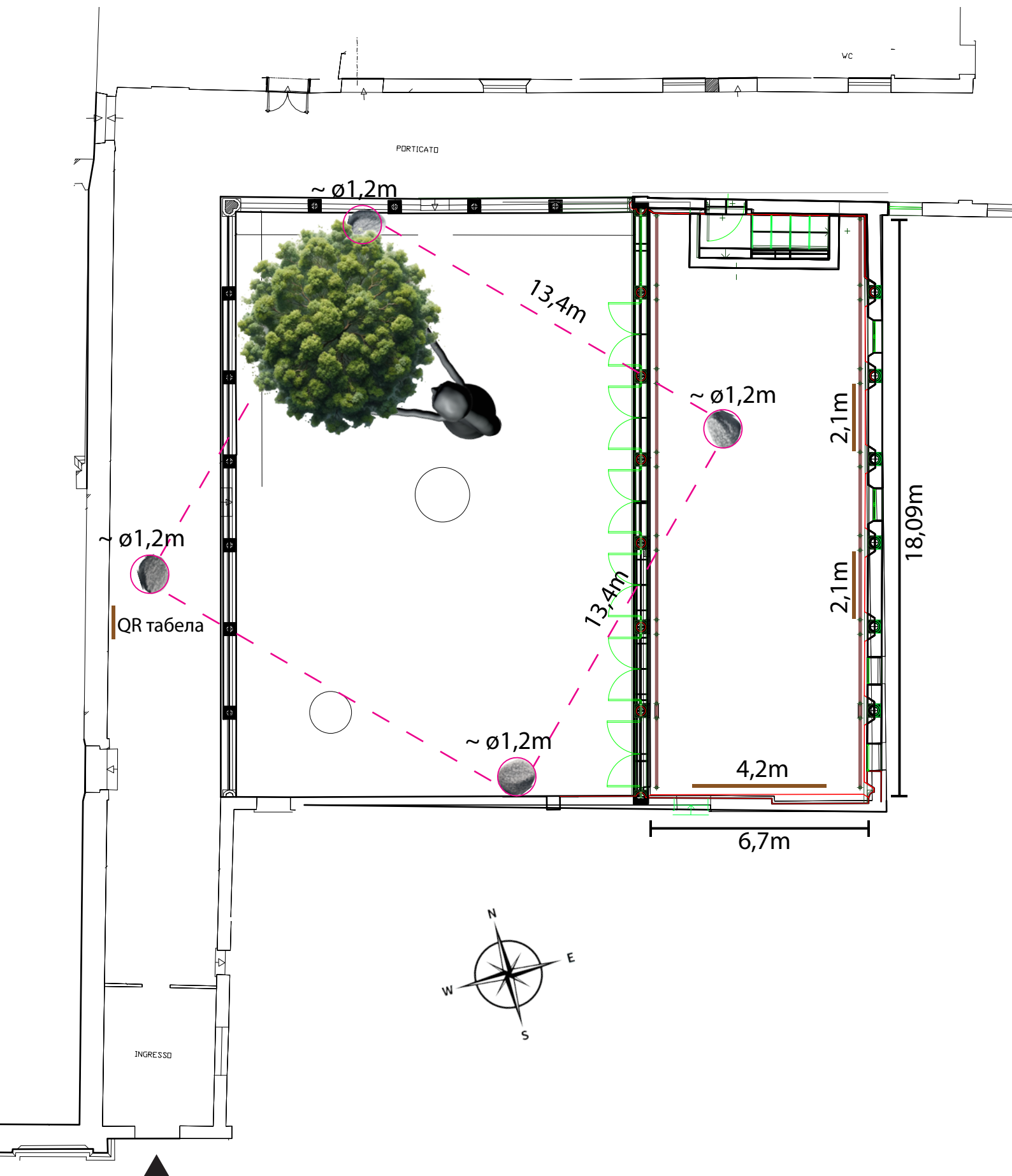

Южен камък, визуализация

Източен камък, визуализация

Примерен експозиционен план

Визуализация на зала "Тициано", гледана от входа и.

Картини

Картините (масло върху платно) ще бъдат окачени чрез метални плоски куки за металните подпори в залата, без да бъде нарушавана или пробивана самата конструкция. Диптиха ще е окачен на късата стена в дъното на залата, а другите две картини на източната стена.

диптих (150x420см)

детайл

детайл

ескиз (50x70см) на една от картините с размер 150x210см

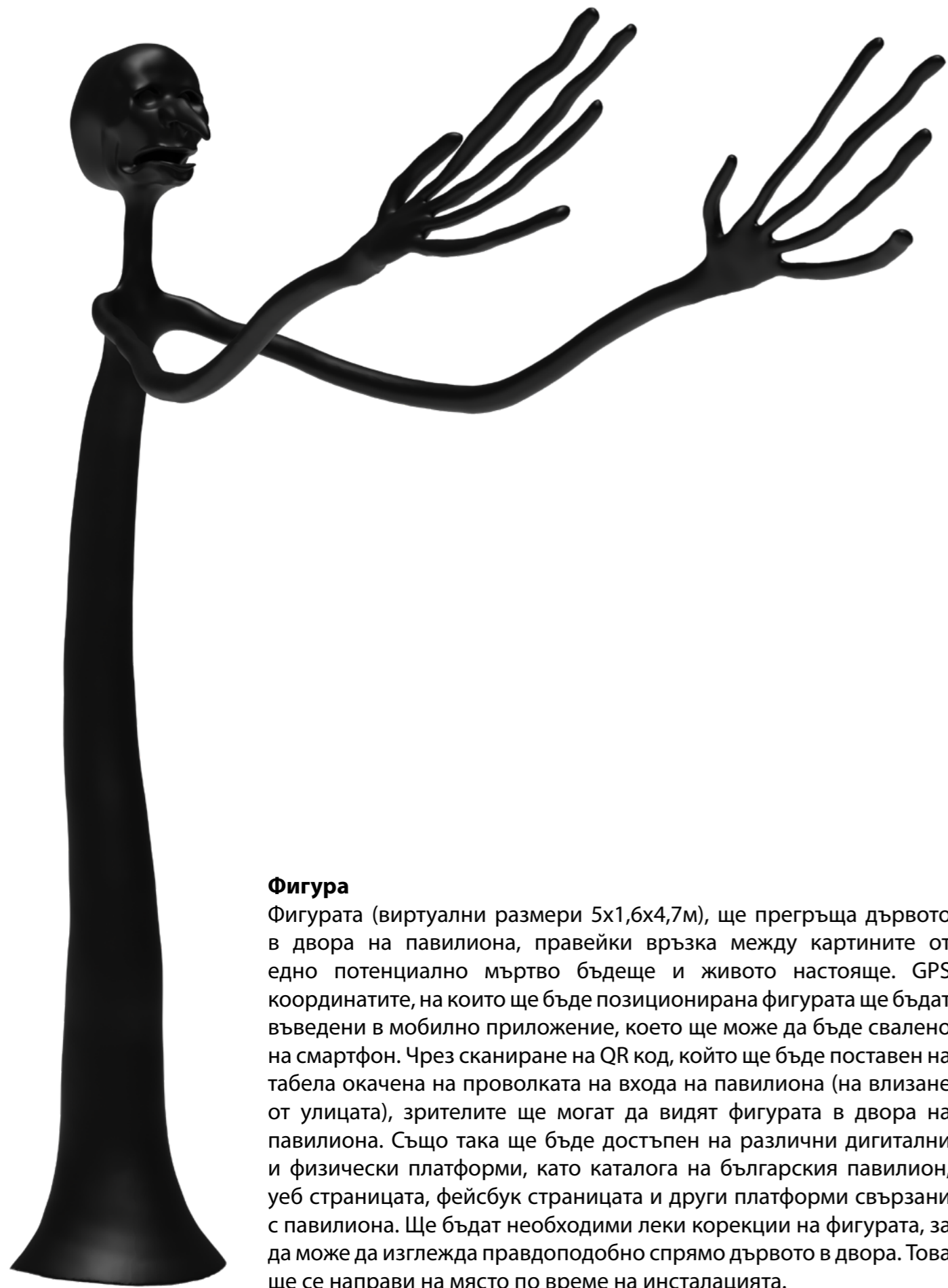
ескиз (50x70см) на една от картините с размер 150x210см

Визуализация на зала "Тициано", с поглед към входа и

Визуализация на двора, с поглед на север

Фигура

Фигурата (виртуални размери 5x1,6x4,7м), ще прегръща дървото в двора на павилиона, правейки връзка между картините от едно потенциално мъртво бъдеще и живото настояще. GPS координатите, на които ще бъде позиционирана фигурата ще бъдат въведени в мобилно приложение, което ще може да бъде свалено на смартфон. Чрез сканиране на QR код, който ще бъде поставен на табела окачена на проволката на входа на павилиона (на влизане от улицата), зрителите ще могат да видят фигурата в двора на павилиона. Също така ще бъде достъпен на различни дигитални и физически платформи, като каталога на българския павилион, уеб страницата, фейсбук страницата и други платформи свързани с павилиона. Ще бъдат необходими леки корекции на фигурата, за да може да изглежда правдоподобно спрямо дървото в двора. Това ще се направи на място по време на инсталацията.

Звуков пейзаж

Звуковия пейзаж ще се пуска през 9 озвучителни тела и един суббуфер, чрез плеър и рисийвър с технология Dolby Atmos. По този начин ще се създава илюзията, че гласа на фигурата, който се чува в приложения файл обикаля в залата. Така се създава още една смислова връзка между двора и изложбената зала. Тонколоните ще се окачат на металната конструкция, чрез свински опашки. По същия начин ще бъдат прикрепени и кабелите за тяхното озучаване. Рисийвърта ще бъде прикрит под бяла кутия изработена и съобразена със залата. Самият звуков пейзаж ще има нужда от финни настройки на звуковите канали, в зависимост от акустиката на изложбеното пространство.

